

Opšti uslovi za osiguranje imovine

UVODNE ODREDBE

- (1) Ovi Uslovi primjenjuju se na osiguranje imovine, izuzev na one vrste osiguranja koje izričito isključuju primjenu ovih Uslova.
- (2) U ovim Uslovima pojedini izrazi znače:
  - „**Osiguravač**” - Akcionarsko društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju;
  - „**Ugovarač osiguranja**” - lice koje je sa osiguravačem zaključilo ugovor o osiguranju;
  - „**Osiguranik**” - lice čija je imovina ili imovinski interes osiguran i kome pripadaju prava iz osiguranja;
  - „**Premija**” - iznos koji je ugovarač osiguranja dužan da plati po zaključenom ugovoru o osiguranju;
  - „**Suma osiguranja**” - iznos na koji je imovina, odnosno imovinski interes, osiguran, ako iz sadržaja ugovora o osiguranju ne proizilazi što drugo, i predstavlja gornju granicu obaveze osiguravača;
  - „**List pokrića**” - potvrda koja privremeno zamjenjuje polis;
  - „**Polisa**” – pismena isprava o zaključenom ugovoru o osiguranju.

I OPŠTE ODREDBE

Zaključivanje ugovora o osiguranju

Član 1.

- (1) Ugovor o osiguranju imovine može zaključiti svako lice koje ima interes da se ne dogodi osigurani slučaj, jer bi pretrpjelo neki materijalni gubitak.
- (2) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu usmene ili pismene ponude, a zaključen je kad ugovarači potpišu polis osiguranja ili list pokrića.

Usmena ponuda učinjena osiguravaču za zaključivanje ugovora o osiguranju ne obavezuje ni ponuđača ni osiguravača.

Pismena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju vezuje ponuđača, ako on nije odredio kraći rok, za vrijeme od osam dana od dana kada je ponuda prispjela osiguravaču.

Ako osiguravač u tom roku ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova pod kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen. U tom slučaju, ugovor se smatra zaključenim od dana kad je ponuda prispjela osiguravaču.

Ako osiguravač povodom primljene ponude zatraži neku dopunu ili izmjenu, kao dan prijema ponude smatraće se dan kad osiguravač primi traženu dopunu ili izmjenu, odnosno kad bude obaviješten o prihvatanju njihovih uslova.

- (3) Odredbe stava (2) ovog člana primjenjuju se i kad se vrši izmjena postojećeg ugovora o osiguranju.

Polisa i list pokrića

Član 2.

- (1) U polisi osiguranja moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, suma osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija ili doprinos, datum izdavanja polise i potpisi ugovornih strana.
- (2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića u koji se unose bitni sastojci ugovora. List pokrića se izdaje sa trajanjem od najduže šest mjeseci.
- (3) Osiguravač je dužan da upozori ugovarača osiguranja da su Opšti i Posebni uslovi osiguranja sastavni dio ugovora i da mu preda njihov tekst, ako ti uslovi nijesu štampani na samoj polisi.
- (4) Izvršenje obaveze iz prethodnog stava mora biti konstatovano na polisi.
- (5) U slučaju neslaganja neke odredbe Opštih ili Posebnih uslova i neke odredbe polise primjeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja neke štampane odredbe polise, i neke njene rukopisne odredbe, primijeniće se ova posljednja.
- (6) Prema sporazumu ugovarača, polisa može glasiti na određeno lice po naredbi ili na donosioca.

Zaključivanje ugovora u ime drugoga bez ovlaštenja

Član 3.

- (1) Kad zainteresovano lice zaključi ugovor o osiguranju u ime drugog, bez njegovog ovlaštenja, odgovara osiguravaču za obaveze iz ugovora sve dok ga onaj u čije je ime ugovor zaključen ne odobri.
- (2) Zainteresovani može odobriti ugovor i pošto se dogodio osigurani slučaj.
- (3) Ako je odobrenje odbijeno, ugovarač osiguranja duguje premiju za period osiguranja u kome je osiguravač obaviješten o odbijanju odobrenja.
- (4) Za obaveze iz osiguranja ne odgovara poslovođa bez naloga koji je obavijestio osiguravača da istupa bez ovlaštenja u ime i za račun drugoga.

Osiguranje za tuđ račun ili za račun koga se tiče

Član 4.

- (1) U slučaju osiguranja za tuđ račun ili za račun koga se tiče, obaveze plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora dužan je da izvršava ugovarač osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja, čak i kad drži polisu, bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ona pripadaju.
- (2) Ugovarač osiguranja nije dužan da zainteresovanom licu preda polisu dok mu ne budu naknadene premije koje je isplatio osiguravaču, kao i troškovi ugovora.
- (3) Ugovarač osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih potraživanja iz dugovane naknade, kao i pravo da zahtijeva njihovu isplatu neposredno od osiguravača.
- (4) Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđ račun sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovaraču osiguranja.

Suma osiguranja

Član 5.

- (1) Ugovor o osiguranju može se zaključiti:
  - 1) Na ugovorenu vrijednost koju odredi ugovarač osiguranja, u smislu posebnih uslova za osiguranje osnovnih sredstava i sredstava zajedničke potrošnje od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti, mašina od loma i nekih drugih opasnosti, zaliha na flotantnoj osnovi od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti i Uslova za kombinovano osiguranje elektronskih računara, procesora i sličnih uređaja.
  - 2) Na sumu osiguranja koju odredi ugovarač osiguranja.
  - 3) Na svakovremenu stvarnu vrijednost, bez oznake sume osiguranja u ugovoru o osiguranju.
  - 4) Na novu vrijednost, u skladu sa posebnim uslovima osiguranja kojima je predviđeno osiguranje određenih stvari na novu vrijednost.
  - 5) Na sumu osiguranja, utvrđenu zakonom ili drugim propisima donijetim na osnovu zakona.
- (2) U slučaju predviđenom tarifom premija, suma osiguranja može se odrediti sporazumno između ugovarača osiguranja i osiguravača, u visini iznosa moguće štete, odnosno troškova (osiguranje na „prvi rizik“).
- (3) Ako je neki ugovor zaključen bez oznake sume osiguranja ili uz neograničeno pokrće, smatraće se kao ugovor zaključen na svakovremenu stvarnu ili na novu vrijednost, odnosno na vrijednost imovinskog interesa u skladu sa sadržinom ugovora.

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 6.

- (1) Ugovor o osiguranju može se zaključiti:
  - 1) sa određenim rokom trajanja,
  - 2) sa neodređenim rokom trajanja, kad se nastavlja iz godine u godinu.

Osigurani slučaj

Član 7.

- (1) Događaj s obzirom na koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovarača osiguranja.
- (2) Smatra se da je u osiguranju stvari nastao osigurani slučaj onog trenutka kad je jedna od osiguranih opasnosti iznenađeno i neočekivano počela da se ostvaruje na osiguranoj stvari i da je oštećuje.
- (3) Ugovor o osiguranju je ništavan ako je u času njegovog zaključenja već nastao osigurani slučaj ili je bio u nastupanju, odnosno bilo je izvjesno da će nastupiti ili je već tada bila prestala mogućnost da on nastane.
- (4) Kada je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćen određeni period koji prethodi zaključenju ugovora, ugovor će biti ništavan samo ako je u času njegovog zaključenja zainteresovanoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada prestala mogućnost da se on dogodi.

Pravna situacija posle nastanka osiguranog slučaja

Član 8.

- (1) Ako se u toku istog perioda osiguranja dogodi više osiguranih slučajeva jedan za drugim, naknada iz osiguranja za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijelu sumu osiguranja, bez njenog umanjenja za iznos isplaćenih naknada u tom periodu.
- (2) U slučaju uništenja stvari (totalna šteta) ili kada se stvari po ugovoru o osiguranju smatraju uništenim, za uništenu stvar osiguranje prestaje.

Način obavještanja

Član 9.

- (1) Sva obavještenja i prijave koje je ugovarač osiguranja dužan da učini, u smislu odredaba ovih Uslova, obavezno treba pismeno potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom, telegramom ili na neki drugi način.
- (2) Kao dan prijema obavještenja, odnosno prijave, smatra se dan kad je primljeno obavještenje, odnosno prijava. Ako se obavještenje, odnosno prijava šalje preporučeno, kao dan prijema smatra se dan predaje pošti.
- (3) Sporazumi koji se odnose na sadržaj ugovora važe samo ako su zaključeni pismeno.

Promjena adrese - naziva (firme)

Član 10.

- (1) Ugovarač je dužan da o promjeni imena ili adrese, odnosno o promjeni naziva - firme i sjedišta (poslovnih prostorija) obavijesti osiguravača u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

- (2) Ako ugovarač ne obavijesti osiguravača o promjenama iz prethodnog stava, za punovažnost obavještenja dovoljno je da je osiguravač uputio osiguraniku preporučeno pismo prema poslednjim podacima o adresi stana, poslovnih prostorija, odnosno nazivu - firmi, kojima raspolaže. Obavještenje postaje punovažno dana koga bi, prema redovnom toku stvari, postalo punovažno da nije bilo promjena iz prethodnog stava.

Izmjene uslova osiguranja i tarifa premija

Član 11.

- (1) Ako osiguravač izmijeni uslove osiguranja, dužan je da o tome pismeno, ili na neki drugi pogodan način, obavijesti ugovarača osiguranja prije isteka tekućeg perioda osiguranja (skadence).
- (2) Ugovarač osiguranja ima pravo da otkáže ugovor o osiguranju po prijemu obavještenje. U tom slučaju ugovor o osiguranju prestaje da važi istekom tekuće godine osiguranja.
- (3) Ako ugovarač osiguranja ne otkáže ugovor o osiguranju, ugovor se početkom sljedećeg perioda osiguranja mijenja u skladu sa izvršenim izmjenama u uslovima osiguranja, odnosno tarifama premija.

Sniženje (bonifikacija) i povećanje (malus) premije

Član 12.

- (1) U vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim odgovarajućim aktom, ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik, stiče pravo na bonifikaciju u vidu sniženja premija za sljedeći period osiguranja (bonus).
- (2) U vrstama osiguranja i pod uslovima utvrđenim odgovarajućim aktom, ugovaraču osiguranja, odnosno osiguraniku, povećava se premija za sljedeći period osiguranja u vidu doplatka (malus).

Nadležnost u slučaju spora

Član 13.

- (1) U slučaju spora između ugovarača osiguranja, osiguranika i osiguravača nadležan je stvarno nadležni sud prema mjestu zaključenja ugovora o osiguranju.

II OBAVEZE OSIGURANIKA, ODNOSNO UGOVARAČA OSIGURANJA I POSLJEDICE NJIHOVOG NEIZVRŠENJA

Prijava okolnosti od značaja za ocjenu rizika

Član 14.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je da prijavi osiguravaču, prilikom zaključenja ugovora, sve okolnosti koje su značajne za ocjenu rizika koje su mu poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate.
- (2) Ako je ugovarač osiguranja namjerno učinio netačnu prijavu ili namjerno prečutao neku okolnost takve priroda da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguravač može zahtijevati poništenje ugovora.

U slučaju poništenja ugovora iz razloga navedenih u prethodnoj alineji, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo da zahtijeva isplatu premije za period osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.

Osiguravačevo pravo da zahtijeva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako u roku od tri mjeseca od dana saznanja za netačnost prijave ili za prečutkivanje ne izjavi ugovaraču osiguranja da namjerava da koristi to pravo.

- (3) Ako je ugovarač osiguranja učinio netačnu prijavu ili je propustio da da dužno obavještenje, a to nije učinio namjerno, osiguravač može, po svom izboru, u roku od mjesec dana od dana saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije, srazmjerno većem riziku.

Ugovor u tom slučaju prestaje po isteku 14 dana od kad je osiguravač svoju izjavu o raskidu saopštio ugovaraču osiguranja, a u slučaju osiguravačevog predloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu, ukoliko ugovarač osiguranja ne prihvati prijedlog u roku od 14 dana od kad ga je primio.

U slučaju raskida, osiguravač je dužan da vrati dio premije koji otpada na vrijeme do kraja perioda osiguranja, u roku od šezdeset dana.

Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netačnost ili nepotpunost prijave ili poslije toga, ali prije raskida ugovora odnosno postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između stopa plaćenih premija i stopa premije koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.

- (4) Odredbe prethodnih stavova o posljedicama netačne prijave ili prečutkivanja okolnosti od značaja za ocjenu rizika primjenjuju se i u slučajevima osiguranja zaključenih u ime i za račun drugoga, ili u korist trećeg, odnosno za tuđ račun, ili za račun koga se tiče – ako su ova lica znala za netačnost prijave ili prečutkivanje okolnosti od značaja za ocjenu rizika.
- (5) Osiguravač kome su u času zaključenja ugovora bile poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su od značaja za ocjenu rizika, a koje je ugovarač osiguranja netačno prijavio ili prečutao, ne može se pozivati na netačnost prijave ili prečutkivanje. Isto važi kad je osiguravač saznao za te okolnosti za vrijeme trajnog osiguranja, a nije se koristio zakonskim ovlašćenjima.

Plaćanje premije

Član 15.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je da plati premiju osiguranja, a osiguravač je dužan da primi isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.
- (2) Premija se plaća prilikom zaključenja ugovora, po pravilu odjednom, a može se plaćati i u ugovorenim rokovima.
- (3) Na iznos premije koji se plaća u ugovorenim rokovima, obračunava se i naplaćuje ugovorna kamata.
- (4) Ako ugovarač osiguranja ne plati premiju u ugovorenom roku, osiguravač može da pored glavnice, obračuna i zateznu kamatu.

- (5) Mjesto plaćanja premije je mjesto u kome ugovarač osiguranja ima svoje sjedište, odnosno prebivalište, ili bora-vište.
- (6) Ako se premija plaća posredovanjem banke ili druge or-ganizacije kod koje se vodi račun ugovarača osiguranja, smatraće se da je premija plaćena kad banci, odnosno or-ganizaciji kod koje se vodi račun, stigne novčana doznaka u korist osiguravača ili nalog (virman) ugovaračeve ban-ke, odnosno organizacije da odobri računu osiguravača iznos označen u nalogu.
- (7) Ako se premija plaća poštom, smatra se da je ugovarač osiguranja uplatom dužnog iznosa poštom podmirio svo-ju obavezu plaćanja premije osiguravaču.
- (8) Ako se premija plaća čekovnom uplatnicom na određeni račun osiguravača, smatra se da je ugovarač osiguranja izvršio plaćanje premije kad uplati dužni iznos čekovnom uplatnicom u korist označenog računa osiguravača.
- (9) Kad ugovarač osiguranja ispuni svoju obavezu plaćanja premije u potpunosti ili dijelimično, ima prava da od osi-guravača zahtijeva da mu o svom trošku izda priznani-cu. Iz opravdanih razloga ugovarač osiguranja može traži-ti ovu priznanicu i kad je novčanu obavezu isplatio preko banke ili pošte.
- (10) Kad ugovarač osiguranja ispuni svoju obavezu plaćanja premije prije roka, ima pravo da od iznosa duga odbije iznos kamate za vrijeme od dana isplate do dospelosti obaveze.

Obaviještenje osiguravača o promjenama (opasnosti) rizika

Član 16.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je da obavijesti osiguravača o svakoj promjeni okolnosti koja može biti od značaja za ocjenu rizika.

Ugovarač, odnosno osiguranik, dužan je da bez odlaganja obavijesti osiguravača o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegovog učešća, on je dužan da ga obavijesti u roku od četrnaest dana od kad je za to saznao.

Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je takvo stanje postojalo u času njegovog zaključenja, on može raskinuti ugovor.

Ali, ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač zaključio ugovor samo uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u času zaključenja ugovora, on može ugovaraču osiguranja predložiti novu stopu premije.

Ako ugovarač osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od četrdeset dana od prijema prijedloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.

Ali, ugovor ostaje na snazi i osiguravač se više ne može koristiti ovlašćenjima da predloži ugovaraču osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ta ovlašćenja u roku od mjesec dana od kad je na bilo koji način doznao za povećanje rizika ili ako još prije isteka tog roka na neki drugi način pokaže da pristaje na pro-duženje ugovora (ako primi premiju, isplati naknadu za osi-gurani slučaj koji se desio poslije tog povećanja i sl.).

- (2) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je osigura-vač obaviješten o povećanju rizika ili pošto je obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je raskinuo ugovor ili postigao sporazum sa ugovaračem osiguranja o poveća-nju premija, naknada se smanjuje u srazmjeri između pla-ćenih premija i premije koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku.
- (3) Kad se poslije zaključenja ugovora o osiguranju dogodi smanjenje rizika, ugovarač osiguranja ima pravo da zahti-jeva odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je osiguravača obavijestio o smanjenju. Ako osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugo-va- rač osiguranja može raskinuti ugovor.

Obaveze sprječavanja osiguranog slučaja i spasavanja, kao i pridržavanje odredaba o zaštitnim mjerama

Član 17.

- (1) Osiguranik je dužan da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osi-guranog slučaja, a ukoliko osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve što je u njegovoj moći da se ograniče štetne posljedice.
- (2) Osiguravač je dužan da naknadi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slu-čaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne pos-ljedice, pa i kad su ti pokušaji ostali bez uspjeha.
- (3) Osiguravač je dužan da da ovu naknadu, čak i ako ona zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi sumu osiguranja.
- (4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprječavanja osi-guranog slučaja ili obavezu spasavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača se smanjuje za onoliko koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.
- (5) Ako je određen ili ugovoren rok do koga treba sprove-sti mjere za sprječavanje ostvarenja ili povećanja opasno-sti (preventivne mjere), osiguraniku se isplaćuje naknada i kad je osigurani slučaj nastao do isteka tog roka i ako je šteta u uzročnoj vezi sa propisanim, odnosno ugovorenim obavezama.
- (6) I u slučaju kada nisu ugovorene mjere za sprječavanja ostvarenja ili povećanja opasnosti (preventivne mjere), a u toku trajanja osiguranja dođe do ponavljanja osiguranog slučaja na istom mjestu osiguranja (lokaciji), nakon dru-gog osiguranog slučaja, osiguravač će imati pravo da od osiguranika zahtijeva sprovođenje ovakvih mjera. Ukoliko osiguranik ne sprovede preventivne mjere na način i u roku koji se zahtijeva, osiguravač neće biti u obavezi da isplati štetu prouzrokovanu tom vrstom osiguranog sluča-ja.

Obaveze osiguranika kad nastane osiguran slučaj

Član 18.

- (1) Kad nastane osiguran slučaj na osnovu koga se traži naknada iz osiguranja, osiguranik je obavezan da postupi na sljedeći način:

- 1) odmah preduzme sve mjere koje su u njegovoj moći da se ograniče štetne posljedice i da se pri tome pridržava uputstava koje mu je dao osiguravač ili njegov zastupnik;
  - 2) obavijesti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja odmah po saznanju, a najkasnije u roku od tri dana od kada je to saznao;
  - 3) da što prije, a najdalje u roku od tri dana, pismeno potvrdi prijavu učinjenu usmeno, telefonom, telegramom ili na neki drugi način;
  - 4) u svim slučajevima predviđenim propisima, a naročito kad je šteta prouzrokovana od požara, eksplozije, provalne krađe, razbojništva, razbojničke krađe i saobraćajne nezgode - osiguranik je u obavezi da dogadaj odmah prijavi nadležnom organu unutrašnjih poslova i navede koje su sve stvari uništene ili oštećene, odnosno nestale prilikom osiguranog slučaja;
  - 5) odmah po nastanku osiguranog slučaja, ako je to moguće, odnosno kad to prilike dozvoljavaju, da podnese osiguravaču popis uništenih, odnosno oštećenih stvari, uz približnu naznaku njihove vrijednosti;
  - 6) do dolaska predstavnika osiguravača na mjesto osiguranog slučaja, potrebno je da osiguranik ne promijeni stanje oštećenih, odnosno uništenih stvari, osim ako je promjena u javnom interesu ili interesu smanjenja, odnosno u cilju nastavljanja normalne proizvodnje. Ako se promjena izvrši sa ciljem da se normalna proizvodnja nastavi, osiguranik je dužan da o tome odmah obavijesti osiguravača: telefonom, telefaksom ili na neki drugi način.
- (2) Ugovarač osiguranja je dužan da nezavisno od roka u kome je podnio prijavu štete, predstavniku osiguravača pruži sve podatke i druge potrebne dokaze za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Osiguravač može zahtijevati da osiguranik pribavi i druge dokaze, ako je to potrebno i opravdano.
- (3) Ako osiguranik ne izvrši obaveze iz stava (1) i (2) ovog člana i na taj način onemogućiti osiguravača da utvrdi osnov, odnosno visinu štete, osiguravač će odbiti osiguranika od prava na naknadu, odnosno umanjiti iznos naknade štete.

III OBAVEZE OSIGURAVAČA

Visina naknade osiguranja

Član 19.

- (1) Osiguravač je obavezan da isplati naknadu osiguranja za štetu prouzrokovanu nastankom osiguranog slučaja po odredbama ovih Opštih uslova, kao i Posebnih uslova za onu vrstu osiguranja po kojoj je zaključen ugovor o osiguranju.

Ugovoreni samopridržaj (franšiza)

Član 20.

- (1) Ako je ugovoreno da osiguranik sam snosi jedan dio štete (ugovoreni samopridržaj, franšiza) naknada će se, ako nastupi osiguranik slučaj, utvrditi tako da na osiguranika otpada dio štete u visini ugovorenog samopridržaja.

Utvrđivanje, procjena i vještačenje štete

Član 21.

- (1) Kad primi prijavu o nastalom osiguranom slučaju, osiguravač je dužan da odmah, a najkasnije u roku od tri dana, pristupi utvrđivanju i procjeni štete, a ukoliko to ne učini, osiguranik može početi s otklanjanjem štete, uz uslov da se prethodno komisijski utvrdi uzrok nastanka osiguranog slučaja i obim oštećenja.
Osiguranik može i prije isteka roka od tri dana da počne da otklanja štetu, ako je to potrebno radi nastavljanja normalne proizvodnje.
- (2) Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena, naknada se određuje prema toj vrijednosti, izuzev ako osiguravač dokaže da je ugovorena vrijednost znatno veća od stvarne vrijednosti, a za tu razliku ne postoji opravdan razlog (kao npr. osiguranje upotrijebljene stvari na vrijednost takve nove stvari ili osiguranje subjektivne vrijednosti).
- (3) U slučaju da se osiguranik ne složi sa utvrđenim uzrokom i procjenom štete, može zatražiti da se utvrđivanje štete izvrši putem vještaka.
- (4) Svaka ugovorena strana pismeno imenuje svog vještaka. Za vještaka se mogu imenovati lica koja nijesu u radnom odnosu sa osiguravačem, odnosno osiguranikom. Prije početka vještačenja, oba imenovana vještaka biraju trećeg vještaka, kao predsjednika.
- (5) Predmet vještačenja mogu biti samo sporne činjenice. Koje sporne činjenice će biti predmet vještačenja, kao i postupak vještačenja, određuju u svakom pojedinačnom slučaju osiguranik i osiguravač - pismenim sporazumom o vještačenju.
- (6) Svaka ugovorna strana snosi troškove za svog vještaka. Troškove za predsjednika snose obe strane po pola.
- (7) Iznos naknade ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja.

Spaseni djelovi

Član 22.

- (1) Ako nije drugačije ugovoreno, spaseni djelovi uništenih, odnosno oštećenih stvari ostaju osiguraniku. Osiguranik nema pravo da poslije nastupanja osiguranog slučaja prepušti osiguravaču uništenu, odnosno oštećenu osiguranu stvar i da od njega zahtijeva isplatu pune sume osiguranja, odnosno pune vrijednosti.
- (2) Vrijednost spasenih uništenih, odnosno oštećenih stvari i/ili njihovih djelova, obračunava se po tržišnoj vrijednosti u mjestu štete prema stanju na dan nastanka osiguranog slučaja.

Isplata naknade iz osiguranja

Član 23.

- (1) Kad se dogodi osiguranik slučaj, osiguravač je dužan da isplati naknadu u ugovorenom roku koji ne može biti duži od četrnaest dana, računajući od dana kad je osiguravač dobio obavještenje da se osiguranik slučaj dogodio.

Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravačeve obaveze ili njenog iznosa potrebno izvjesno vrijeme, ovaj rok počinje da teče od dana kad je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njen iznos.

- (2) Ako iznos osiguravačeve obaveze ne bude utvrđen u roku određenom u prvom stavu ovog člana, osiguravač je dužan da na zahtjev ovlašćenog lica isplati iznos nespornog dijela svoje obaveze na ime predujma.
- (3) Isplata naknade nosiocima zaloga i drugih prava:
  - 1) Posle nastupanja osiguranog slučaja, založna prava i ostala prava koja su ranije postojala na osiguranoj stvari imaju za predmet dugovanu naknadu, kako u slučaju osiguranja sopstvene stvari, tako i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obaveze njihovog čuvanja i vraćanja, pa osiguravač ne može isplatiti naknadu osiguraniku bez saglasnosti nosilaca tih prava.
  - 2) Ova lica mogu zahtijevati neposredno od osiguravača da im, u granicama sume osiguranja, i prema zakonskom redu, isplati njihova potraživanja.
  - 3) Međutim, ako u času isplate osiguravač nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje punovažna.

Vraćanje premije

Član 24.

- (1) Ako osigurana stvar bude uništena prije početka obaveze osiguravača, ugovaraču osiguranja se vraća iznos naplaćene premije.
- (2) Ako osigurana stvar bude uništena posle početka obaveze osiguravača, od rizika koji nijesu obuhvaćeni osiguranjem, ugovaraču osiguranja se vraća iznos premije za neiskorišćeno vrijeme trajanja osiguranja.
- (3) Ako osigurana stvar bude uništena poslije početka obaveze osiguravača od rizika obuhvaćenih osiguranjem, osiguravaču pripada cio iznos premije za tekuću godinu osiguranja, odnosno za ugovoreni period osiguranja.
- (4) Prestankom ugovora o osiguranju u svim drugim slučajevima prije isteka vremena za koje je premija plaćena, premija pripada osiguravaču samo do završetka dana do kog je on bio u obavezi, ako drugačije nije ugovoreno.

IV TRAJANJE OSIGURANJA

Početak dejstva osiguranja

Član 25.

- (1) Ugovor o osiguranju, ako se drugačije ne ugovori, svoje dejstvo proizvodi po isteku dvadeset četvrtog časa, dana koji je u polisi označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do završetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno.
- (2) Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor s danom isteka tekuće godine osiguranja, obavještavajući pismenim putem drugu stranu najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja. U tom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadeset četvrtog časa, posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.

- (3) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka strana može, po protoku ovog roka, uz otkazni rok od šest mjeseci, pismeno izjaviti drugoj strani da raskida ugovor.
- (4) Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine ugovor, kako je naprijed izloženo.
- (5) Ako ugovarač osiguranja raskine ugovor koji je zaključen na rok duži od pet godina, dužan je da plati razliku premije u visini popusta odobrenog po osnovu višegodišnjeg roka trajanja osiguranja.

Početak i prestanak obaveze osiguravača

Član 26.

- (1) Obaveza osiguravača iz osiguranja počinje, ako se drugačije ne ugovori, po isteku dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao početak osiguranja, ukoliko je do tog dana plaćena premija, a inače - po isteku dvadeset četvrtog časa dana uplate premije.
- (2) Ako je ugovoreno da se premija plaća poslije zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu iz osiguranja počinje od dana određenog u ugovoru kao dan početka osiguranja.
- (3) Može se ugovoriti da obaveza osiguravača počinje od trenutka zaključenja ugovora o osiguranju.
- (4) Međutim, ako ugovarač osiguranja premiju koja je dospjela poslije zaključenja ugovora ne plati do dospelosti, niti to učini neko drugo zainteresovano lice - ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu, po isteku trideset dana od dana od kad je ugovaraču osiguranja uručeno osiguravačevo preporučeno pismo s obavještenjem o dospelosti premije. Pri tom, navedeni rok ne može isteći prije nego što protekne trideset dana od dospelosti premije.
- (5) U svakom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu, ako premija ne bude plaćena u roku od godinu dana do dana dospelosti.
- (6) Obaveza osiguravača prestaje:
  - 1) Kod ugovora o osiguranju s određenim rokom trajanja - istekom dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao dan isteka osiguranja, ukoliko nije drugačije ugovoreno.
  - 2) Kod ugovora o osiguranju s određenim rokom trajanja, ako je u polisi označen samo početak osiguranja, osiguranje se uz primjenu stava (4) i (5) ovog člana produžava iz godine u godinu, osim ako neka od ugovornih strana najkasnije tri mjeseca prije isteka tekuće godine osiguranja pismeno obavijesti drugu stranu da ne želi da produži ugovor o osiguranju. U tom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadeset četvrtog časa posljednjeg dana tekuće godine osiguranja.

V ŠTETA I OSIGURANI RIZICI

Štete pokrivenne osiguranjem

Član 27.

- (1) Osiguravač je dužan da naknadi štete nastale slučajno ili krivicom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.

Štete koje nijesu pokrivenne osiguranjem

Član 28.

- (1) Osiguravač nije u obavezi da isplati naknadu za štetu, prouzrokovanu:
  - 1) Ratnim operacijama ili pobunama, osim ako je drugačije ugovoreno, ratom, invazijom, dejstvom stranog neprijatelja, neprijateljstvima ili sličnim operacijama (bez obzira da li je rat objavljen ili ne), građanskim ratom, pobunom, revolucijom, ustankom, kao i nemirima koji nastanu iz takvih događaja, minama, torpedima, bombama ili drugim eksplozivnim sredstvima; zaplenom, oduzimanjem, ograničenjem ili zadržavanjem i posljedicama tih događaja ili pokušajima da se izvrše konfiskacijom, rekvizicijom ili ostalim sličnim mjerama koje sprovodi, odnosno namjerava da sprovede vlast ili neka politička organizacija koja se bori za vlast, odnosno koja ima vlast; sabotazom ili terorizmom, izvršenim od lica koja djeluju iz političkih pobuda u ime bilo kakve organizacije ili u vezi sa bilo kakvom organizacijom ili od lica koje djeluje, odnosno koja djeluju iz političkih pobuda, nezavisno od bilo kakve organizacije. Osiguravač je dužan da dokaže da je šteta prouzrokovana nekim od ovih događaja.
  - 2) Namjerno ili prevarom ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja. Ali, ako se ostvario osigurani slučaj, osiguravač je dužan da naknadi svaku štetu prouzrokovanu od nekog lica za čije postupke osiguranik odgovara po bilo kom osnovu, bez obzira na to da li je šteta prouzrokovana nepažnjom ili namjerno.

VI NADOSIGURANJE I UGOVOR SA VIŠE OSIGURAVAČA

Nadosiguranje

Član 29.

- (1) Ako se pri zaključenju ugovora jedna strana posluži prevarom i tako ugovori sumu osiguranja veću od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može tražiti poništenje ugovora.
- (2) Ako je ugovorena suma osiguranja veća od vrijednosti osiguranih stvari, a pri tome ni jedna strana nije postúpila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, suma osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osiguranih stvari, dok se premija srazmjerno smanjuje.

- (3) U oba slučaja, savjesni osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na nesmanjenu premiju za tekući period.

Višestruko i dvostruko osiguranje

Član 30.

- (1) Ako je stvar osigurana kod dva ili više osiguravača od istog rizika za isti interes i za isto vrijeme - tako da zbir suma osiguranja ne prelazi vrijednost te stvari (višestruko osiguranje) - svaki osiguravač u potpunosti odgovara za izvršenje obaveza nastalih iz ugovora koji je on zaključio.
- (2) Ako, pak, zbir suma osiguranja prelazi vrijednost osiguranih stvari (dvostruko osiguranje), a pri tom ugovarač osiguranja nije postupio nesavjesno, sva ta osiguranja su punovažna i svaki osiguravač ima pravo na ugovorenu premiju za period osiguranja u toku, a osiguranik ima pravo da zahtijeva od svakog pojedinačnog osiguravača naknadu prema ugovoru zaključenom sa njim, ali ukupno ne više od iznosa štete.
- (3) Kad se dogodi osigurani slučaj, ugovarač osiguranja dužan je da o tome obavijesti svakog osiguravača istog rizika i saopšti mu imena i adrese ostalih osiguravača, kao i sume osiguranja pojedinih ugovora koji su sa njima zaključeni.
- (4) Po isplati naknade osiguraniku, svaki osiguravač snosi dio naknade u srazmjeri u kojoj stoji suma osiguranja na koju se on obavezao prema ukupnom zbiru suma osiguranja, pa osiguravač koji je platio veći iznos ima pravo da zahtijeva od ostalih osiguravača naknadu više plaćenog iznosa.
- (5) Ako je ugovor zaključen bez naznačenja sume osiguranja ili uz neograničeno pokriće, smatra se kao ugovor zaključen uz najvišu sumu osiguranja.
- (6) Za osiguravačev dio koji ne može da plati, odgovaraju ostali osiguravači, srazmjerno svojim djelovima.
- (7) Ako je ugovarač osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje ne znajući za ranije zaključeno osiguranje, on može - bez obzira na to da li je ranije osiguranje zaključio on ili neko drugi - u roku od mjesec dana, od kad je saznao za to osiguranje, zahtijevati odgovarajuće sniženje sume osiguranja i premije donijeg osiguranja, ali osiguravač pritom zadržava primljene premije i ima pravo na premiju za tekući period.
- (8) Ako je do dvostrukog osiguranja došlo zbog smanjenja vrijednosti osiguranih stvari za vrijeme trajanja osiguranja, ugovarač osiguranja ima pravo na odgovarajuća sniženja suma osiguranja i premije, počev od dana kad je osiguravaču saopštio ovaj zahtjev za sniženje.
- (9) Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovarač osiguranja postupio nesavjesno, svaki osiguravač može da traži poništenje ugovora, zadrži primljene premije i zahtijeva nesmanjenu premiju za tekući period.

VII PODOSIGURANJE

Član 31.

- (1) Kad se utvrdi da je u početku određenog perioda osiguranja vrijednost osigurane stvari bila veća od sume osiguranja, iznos naknade koju osiguravač dužuje srazmjerno se smanjuje, izuzev ako je drugačije ugovoreno.
- (2) Osiguravač je dužan da da potpunu naknadu sve do iznosa sume osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrijednosti stvari i sume osiguranja nema značaja za određivanje iznosa naknade.

VIII PRELAZ UGOVORA NA PRIBAVIOCA OSIGURANE STVARI

Član 32.

- (1) U slučaju otuđenja osigurane stvari, kao i stvari u vezi sa čijom je upotrebom zaključeno osiguranje od odgovornosti, prava i obaveze ugovarača osiguranja prelaze na pribavioca, osim ako drugačije nije ugovoreno.
- (2) Ali, ako je otuđen samo jedan dio osiguranih stvari koje u pogledu osiguranja ne čine zasebnu cjelinu, ugovor o osiguranju prestaje u pogledu otuđenih stvari.
- (3) U slučaju kad se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji vjerovatnoća nastupanja osiguranog slučaja, primjenjuju se opšte odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.
- (4) Ugovarač osiguranja koji ne obavijesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi da plaća premije koje dospijevaju i poslije dana otuđenja.
- (5) Osiguravač i pribavilac osigurane stvari mogu odustati od osiguranja uz otkazni rok od petnaest dana, s tim što su dužni da podnesu otkaz najdalje u roku od trideset dana od saznanja za otuđenje.
Ako se ugovor u smislu prethodne alineje otkaže, ugovor o osiguranju prestaje istekom dvadeset četvrtog časa dana kad ističe otkazni rok. Ako se otkaz šalje preporučeno poštom, kao dan otkaza smatra se dan predaje pošti.
- (6) Ugovor o osiguranju ne može se raskinuti ako je polisa osiguranja izdata na donosioca ili po naredbi.

IX PRELAZ OSIGURANIKOVIH PRAVA PREMA ODGOVORNOM LICU NA OSIGURAVAČA (SUBROGACIJA)

Član 33.

- (1) Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade, sva osiguraničeva prava prema licu koje je po bilo kom osnovu odgovorno za štetu.
- (2) Ako je krivicom osiguranika onemogućen prelaz prava na osiguravača, u potpunosti ili djelimično, osiguravač se u odgovarajućoj mjeri oslobađa svoje obaveze prema osiguraniku.

- (3) Prelaz prava sa osiguranika na osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, pa ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguravača, iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornosti lica isplati ostatak naknade prije isplate osiguravačevog potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega.
- (4) Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je šteta prouzrokovala lice u srodstvu u prvoj liniji sa osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara ili koje živi sa njim u istom domaćinstvu, odnosno lice koje je radnik osiguranika – osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namjerno.
- (5) Ali, ako je neko od lica pomenutih u prethodnom stavu bilo osigurano od odgovornosti, osiguravač može zahtijevati od njegovog osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

X ZASTARJELOST POTRAŽIVANJA

Član 34.

- (1) Zastarjelost potraživanja iz ovog ugovora o osiguranju imovine regulisana je odgovarajućim odredbama Zakona o obligacionim odnosima.

XI PRIMJENA OVIH USLOVA

Član 35.

- (1) Ovi Uslovi primjenjuju se na osiguranje imovine, osim na vrste osiguranja koje imaju Opšte uslove.
Na ugovor o osiguranju imovine primjenjuju se i ostale kogentne odredbe Zakona o obligacionim odnosima (Glava XXVII - osiguranje) dok se dispozitivne odredbe primjenjuju ukoliko pojedina pitanja na koja se odnose, nisu drugačije regulisana ovim Uslovima.
- (2) Ako su odnosi koji se regulišu odredbama ovih Uslova drugačije regulisani za pojedine vrste osiguranja, primjenjuju se odredbe Posebnih uslova osiguranja za pojedine vrste osiguranja imovine.

Datum početka primjene 27.02.2008. godine.
